

Odmor v Karpatih.

Rusi nameravajo novo razvrstitev svojih čet. — Rusi si želijo večtedenski odmor v Karpatih. — V Bukovini artilerijski boji — Srbija bo zopet pričela. — Borba v zraku na Angleškem, Francoskem in Nemškem. — Moč italijanske armade. — Pregarjanje katoličanov v Mehiki.

Maribor, 21. aprila.

Na celi bojni črti od Izhodne Prusije preko Rusko-Poljskega, zahodne Galicije, Karpatov in Bukovine je mir. Le artilerija strelja v znamenje, da stoji na straži za svojo bojno črto. Tudi v Karpatih je odmor, ki bo po ruski sodbi trajal celo več tednov. Rusi hočejo ta odmor, kakor je razvideti iz listov naših sovražnikov, uporabiti za to, da se umaknejo na druge postojanke in da na novo razvrstijo svoje čete. Ta poročila iz tabora naših sovražnikov so najboljši dokaz, da je naš uspeh v Karpatih zelo velik in da so naše postojanke izborne. Ker smo pri Užoku, v jugoizhodni Galiciji in Bukovini prodrli precej visoko proti severu, se bojuje Rusi obkolitve. Tako so postale njihove postojanke pri Dukli in Lupkovu naenkrat manj vredne. Dokaz, da je naše vodstvo v Karpatih izborno in dalekovidno. Čuditi pa se moramo avstrijski javnosti, da vodjo karpatskih bojev ne zna prav ceniti.

Junak karpatskih bojev.

Velikansko gorsko borbo v Karpatih, kjer je bilo zbranega vsega vojaštva okoli 4 milijone, je vodil z veliko pridnostjo in nedosežno duhovitostjo general Borojevič, ljubljeneč svojega častništva in vojaštva. Večmesečna borba je stavila nanj skoro nadčloveške zahteve, toda njegova nadarjenost in mirnost je vse premagala. Borojevičevi uspehi gotovo daleko presega go Hindenburgove uspehe, kar dokazujejo ruska poročila, ki naznanjajo odmor in umikanje. Ko so Rusi pregledali uspehe svojih bojev v Karpatih, so se odločili za odmor in umikanje. To je najlepši slavospev za generala Borojeviča in njegovo hrabro vojaštvo!

Ruski poraz na celi karpatski bojni črti.

Kljub velikanskim naporom se Rusom ni posrečilo predreti avstrijsko karpatsko bojno črto, marveč so bili vsi ruski napadi krvavo odbiti, pri čemur je imel sovražnik tako velikanske izgube, kakoršnih ne pozna svetovna zgodovina.

Madžarski list „Az Est“ piše o tem sledeče: Dognano je sedaj, da ni bilo v karpatski borbi porazena samo 8. ruska armada, marveč so bile porazene tudi vse druge ruske čete na celi bojni črti. Tozadevni podatki nepristranskega časopisa in vojnih poročevalcev o neizmernih ruskih izgubah v karpatskih bojih se popolnoma krijejo s cenitvijo poveljnikov naših čet.

Inozemska poročila, ki so pravila, da je vsak dan odhajalo več sto vozov napolnjenih z ruskimi ranjenci z bojišča, niso prečrana. Naša karpatska armada je napadajočo rusko armado tako oslabil, da je obsojena na brezdelnost.

Dognano je tudi, da se je nahajalo v poraženi ruski armadi najboljšo vojaštvo, po največ so bili sibirski polki, ki tvorijo najboljšo napadalno silo ruske armade. Le na izhodni del karpatske bojne črte so poslali Rusi novince, katere so še komaj pred kratkim izvežbali in ki še niti uniform niso imeli. Moral so se bojevati v lastni obleki, le čepice in plašče jim je dala vojaška uprava. Omenjena 8. ruska armada, ki se nahaja na ozemlju izhodno od Dukle, je imela glavno in najtežavnejšo nalogo: predreti avstrijsko bojno črto. Nič manj težavna ni bila naloga druge ruske armade: zasedati za vsako ceno prelaz Užok. Toda tudi ta nakana je Rusom izpodletela in mi se nahajamo sedaj tako trdno v naših postojankah, kakor takrat, ko so jih Rusi najhujše napadali.

Ruska sodba o karpatskih bojih.

Ruski list „Glas Moskvi“ piše: Ob rekah Bobr, Narev in Njemen (ob Izhodni Prusiji) ni bilo v zad-

njem času večjih bojev. Nemoi so izvanredno močno utrdili svoje postojanke. Isto so storile tudi ruske čete. Vršili so se le posamezni podzemeljski boji in pogoste praskne patrolje. O kakih večjih vojnih podvzetjih na tem ozemlju ne bo moglo biti v doglednem času nobenega govora, ker so sedaj Karpatih težišče te velikanske borbe. Odločitev mora pasti in bo tudi padla le v Karpatih.

Glede končnega izida karpatske borbe sodi omenjeni list: Le zelo težko bo Rusom mogoče prodrati na Ogrsko. Zaveznici (Avstrija in Nemčija) sta očitno svoje izborne železnice uporabili v ta namen, da sta zbrali v Karpatih velika števila vojaštva. V vojaškem oziru važne ceste, ki vodijo v središče Ogrske, so avstrijske čete tako močno utrdile, da bi naskok na te utrdbe, ki so trdnjave v pravem pomenu besede, zahteval ogromnih žrtev.

Prav nobenega dvoma ni, da sta zbrali zaveznici v ozadju še tudi močne rezerve in da bi Rusija popolnoma izkravela, ako bi jih naskakovala. Če torej vojni položaj dobro presojava, moramo priti do prepričanja, da bi bilo morda le bolje, če bi se težišče vojnih podvzetij tako spremenilo, da bi se opirala ruska voja podvzetja na trdnjavski pas. Zdi se, da lokavo karpatsko ozemlje ne mara, da bi prišla dejanska napadalna sila ruskega orožja do svoje veljave. Umikanje iz vojnih ozirov ni nobeden poraz, marveč le predpriprava za končni uspeh. — Tudi iz drugih ruskih poročil je posneti, da Rusi mislijo na umikanje svojih čet iz Karpatov, ker so bili boji za nje preveč krvavi in ker nimajo nobenega upanja, da bi v bodoče bilo za nje boljše, pač pa nasprotno.

Nova razvrstitev ruskih čet?

Naši uspehi v Karpatih so očitno večji, kakor so nam to znali povedati naši vojni poročevalci. Kajti iz ruskih, francoskih in angleških listov posnamemo sedaj, da Rusi nameravajo v Karpatih na novo razvrstiti svoje čete. To se pravi, da si bodo poiskali nove postojanke in sicer, ker naprej niso mogli, gotovo bolj zadaj, kot sedaj. Naše prodoraje v Bukovini, jugoizhodni Galiciji in severno od Užoka je povzročila nevarnost njihove čete pri Dukli in sploh za celo karpatsko fronto, ker ni izključena možnost, da jo obkoluti „Börsenzeitung“ pravi, da je nova razvrstitev ruskih čet potrebna, da se izognejo pretečeni obkolitvi od strani avstrijskih čet. Celo levo rusko krilo je v nevarnosti. Francoski listi pa prinašajo brzojavna poročila, da se je moralo rusko prodiranje ustaviti. Na več točkah so ruske čete celo prisiljene, da se iz vojnih ozirov umaknejo v druge postojanke.

Večtedenski odmor v Karpatih.

Angleški list „Evening News“ poroča iz Londona: Ruski generalni štab je prepričanja, da v Karpatih več tednov ne bo boja. Ker se tali sneg, so ceste in pota docela nerabne. „Ruskij Invalid“ pa piše, da se odločilna bitka ne bo vršila v Karpatih, ampak na severu.

Razočarani Rusi.

Iz Petrograda se poroča, da je potek karpatskih bojev Ruse zelo razočaral, zlasti zaradi tega, ker so stavili po padcu trdnjave Przemysl v svoja vojna podvzetja veliko upanja in so računali s tem, da se jim bo posrečilo predreti avstrijsko karpatsko bojno črto. V petrogradskih krogih se smatra rusko napadalno prodiranje v Karpatih za izjalovljeno. Ruski listi pišejo sedaj v enomer, da so zaveznice (Anglija, Francija in Rusija) sremenle svoje napadalne načrte. Ta pisava ruskih listov ima očitno namen, odvrniti pozornost ruske javnosti od ruskih neuspehov v karpatskih bojih.

V Bukovini.

Iz Čerovje se z dne 20. aprila poroča: Naloga naših čet med Prutom in Dnjestrom je le, da vznemirjamo sovražnika. Zato so na dnevnem redu artilerijski boji.

V zahodni Galiciji.

Iz Krakova se poroča: Po padcu Przemysla se je splošno sodilo, da bodo Rusi vrgli svojo armado, ki je oblegala Przemysl, v zahodno Galicijo v ozemlje rek Bala in Dunajec in naše armadno vodstvo se je za to možnost prav resno pripravilo, ter je naše tankje se nahajajoče čete k dobro zavarovane postoj-

janke se bolj utrdilo. Toda kmalu se je pokazalo, da obračajo Rusi vso svojo pozornost na karpatske boje. V zahodnem delu Galicije so se vršili v zadnjih tednih le neznatni ruski napadi. Le ob reki Dunajec so Rusi napravili v zadnjem času večje ponočne sunke, ki so bili vselej krvavo odbiti. Mesto Tarnov leži izhodno od Krakova ob desnem bregu reke Dunajec, kjer so imeli Rusi nakopičene velike zaloge vojaških potrebščin, so Rusi že pred nekaj časom zapustili.

Ruski vrhovni poveljnik obolel.

Zadnji čas krožijo po časopisju vesti, da je vrhovni poveljnik ruske armade, veliki knez Nikolaj Nikolajevič nevarno obolel. Poročila pa se ne vjemajo popolnoma. Nekateri listi so poročali, da je veliki knez obolel na jetrih, drugi zopet pišejo, da ima raka v želodecu, tretji, da je radi silnega telesnega in duševnega napora tako izmučen, da bo moral za nekaj časa odložiti vrhovno poveljstvo. V javnosti pa krožijo tudi vesti, da je bil Nikolaj Nikolajevič napaden in da odtod izvira njegova bolezen. Po izgubljeni zimski mazurski bitki je bil baje višji poveljnik ruske armade general Sievers pozvan k velikemu knezu Nikolaju, da se opraviči, pri čemur se je veliki knez tako daleč spozabil, da je priložil generalu več zausnic. General Sievers je hitro potegnil svoj samokres in in večkrat ustrelil na ruskega kneza ter ga težko ranil v spodnji život. Nato se je Sievers pred očmi velikega kneza ustrelil. Poskušali so to zadevo prikriti. Ob pokopu generala Sieversa je pa to prišlo v javnost. — Vsekako pa bo nekaj resnice na poročilih o boleznih velikega kneza, ker so brzojavno pozvali k njemu, kakor poročajo listi nepristranskih držav, več prvovrstnih petrogradskih in pariških zdravnikov. Nikolajevič je baje močne narave in je še pred tednom dni obiskal zasedeni mesti Lvov in Przemysl.

Srbija bo zopet pričela.

Italijanski list „Giornale d'Italia“ napoveduje za bližnji čas nova vojaška podvzetja tropsporazuma proti Avstriji. To je pričakovati iz več vzrokov. Izprevideli so, da nemške fronte v Belgiji tudi z znanimi s lami ni mogoče prodrati. Nasproti so pa zavezniški spoznali, da edino sredstvo, da se izsilijo odločitev, obstoji v tem, da se Nemčijo in Avstrijo prime na drugi točki. Zavezniki se bodo v Belgiji omejili na obrambo, nasprotno pa vrgli francoske in angleške čete skozi Črnogoro in Srbijo na avstrijsko mejo in od tam razvili novo prodiranje, ki mora privedi do tega, da se poda ruskem zavezniku roka. Istočasno bodo tudi začeli novo podvzetje na morju. Mi pa mislimo, da se da na ta lahki način pač prevažati angleške in francoske čete v Srbijo pač na papirju, ne pa v resnici. Vse se nam zdi le pobožna želja italijanskega lista.

Borba v zraku.

Med Nemci, Angleži in Francozi se ne vrši borba samo na suhem in na morju, ampak tudi v zraku. Dne 15. in 16. aprila so nenadoma pripluli nad južno-izhodno angleško obal nemški zrakoplovci in so metali bombe na angleške vasi in mesta. V Greenwicu je bilo ubitih 5, težko ranjenih pa 8 oseb, Angležev se je polotil velik strah. Nemški letalci so metali bombe tudi na francoski mesti Calais in Amiens, kjer je bilo ubitih 11 oseb. Skoro istočasno pa so angleški in francoski letalci pripluli nad nemško ozemlje in so vrželi več bomb na železniški kolodvor v Haltingenu na Badenstem, na mesto Friburg in na smodnišnico v Rotweilu. Bombe so ubile 16 oseb, težko ranjenih pa je 21. Francoski zrakoplovec je vrgel dne 17. aprila več bomb tudi na nemški glavni stan v mestu Mezieres, a ni napravil nobene posebne škode.

Zopetni napad v Dardanelah.

Iz Aten, glavnega mesta Grčije, se poroča: Angleško-francosko vojno brodovje je pretečeno soboto in nedeljo dne 18. in 19. aprila vnovič napadlo Dardanele. Obstreljevanje je trajalo po več ur na dan. Turške baterije so odgovarjale na ogenj vojnih ladij, naker se je angleško-francosko vojno brodovje umaknilo. Obstreljevanje ni povzročilo na dardanelških utrdbah nobene vidne škode.

Ogrski državni zbor.

Ogrska zbornica je bila za dan 19. t. m. sklicana na drugo zasedanje, odkar traja vojska. Že dolgo, predno je bila seja otvorjena, je bilo opaziti živahno gibanje v zbornici, kajti mnogi poslanci, ki se nahajajo na bojišču in ki so dobili dopust, da se morejo

udeležiti seje, so pripovedovali razne dogodke, ki so jih doživeli na bojiščih. 84 članov zbornice se je udeležilo seje v najraznovrstnejših vojaških uniformah, kar je dalo celi zbornici slikovit vojaški značaj. Videli so častnike, podčastnike in prostake v raznih vojaških uniformah. Tako n. pr. je prišel poslanec Žiga Morvay v uniformi enoletnega prostovoljca nekega

buzarskega polka, hrvaški poslanec dr. Rožič v uniformi navadnega črnovojnika, zbornični predsednik dr. Beöthy v uniformi ulanskega ritmojstra in poslanec L. Horvath v uniformi topničarskega podčastnika. Okrog vseh poslancev, ki so prišli z bojišč, so se zbirali njihovi tovariši, katerim so pripovedovali razne svoje doživljaje na bojišču. Na obrazih vseh vojakov-

poslancev se je čitalo trdno zaupanje, da bo končna zmaga v tej velikanski borbi na naši strani. Od poslancev so manjkali dr. Dahinten, ki je padež na bojišču, poslanec dr. Desy, o katerem se ne ve, ali je padel, ali se pa nahaja v ujetništvu, poslanec Zalan, ki se je nahajal v Przemyslu in je sedaj v ruskem ujetništvu, poslanec Zlinski ki se nahaja v francoskem ujetništvu, ter minister za Hrvaško, grof Pejačević, ki se nahaja istotako v francoskem ujetništvu. Vse galerije so bile natlačene polne občinstva. Sejo je otvoril predsednik dr. Bečič. Seje so se razven hrvaškega ministra Pejačevića udeležili vsi ministri, med njimi tudi minister baron Hazai, ki je odlikovan od nemškega cesarja z železnim zaslužnim križcem. Prva seja se je omejila samo na to, da se je armadi izrekla za njeno ve ikansko naporno delo zahvala in zaupanje.

Italijanska armada.

O italijanski vojni sili je te dni v berlinskem vojaškem listu pisal stotnik dr. Graevenitz, dober poznavalec italijanske armade, tako-le: Italijanska armada se je v zadnjih časih znatno ojačila. Prva linija vojske, ki danes stoji pod zastavami, šteje 12 armadnih zborov in 3 divizije konjenice v skupnem številu 660.000 mož. Drugi poklic obsega 12 divizij v skupnem številu do 250.000 mož. Potem je pa na razpolago še domobranstvo, ki šteje 450 tisoč mož. V zadnjem času je bilo poklicanih pod orožje okrog 7000 rezervnih častnikov. Enako hitro, kakor pri pehoti, je Italija nadaljevala tudi ojačenje poljskega topništva. Danes ima italijanski armadni zbor 26 baterij, dočim jih je imel pred vojno samo po 16. Istočasno je bilo pomnoženo tudi težko in gorsko topništvo. Svoja izvajanja zaključuje nemški stotnik z besedami: „Italija se je v minulih osmih mesecih povzdignila do ozira vredne višine vojne pripravljenosti. S tem dokazuje, da hoče varovati svobodo svojega odločevanja in tudi izrekači svoj odločujoči glas ali v današnjem velikem boju narodov, ali pa morda pozneje pri posvetu narodov, ko bo ta vojna končana.“

Važno odkritje.

Sovražniki Avstrije se že od začetka sedanje vojske neprestano trudijo, da bi Rumunijo pridobili za vojsko zoper nas. Vedno se slišijo glasovi, da roma kak angleški, francoski ali ruski general ali politik skozi Rumunijo in se „mimogrede“ oglasi pri rumunski vladi. Namen teh potovanj je jasen. Nahujskati hočejo Rumunijo zoper Avstrijo, da bi z orožjem planila po nas. Rumunija pa je sedaj ponudbe sovražnikov odbila.

Berlinski list „Vossische Zeitung“ priobčuje v tej zadevi iz spisov bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa sledeče zanimivosti: Ko je Venizelos dne 17. januarja predložil grškemu kralju, naj odstopi Grška del sedenega macedonskega ozemlja Bolgariji, je Rumunija že odgovorila, da noče skupno z Grčijo se vmešavati v vojsko v prilog Srbije. Ravno tisti čas so se Anglija, Francija in Rusija najbolj trudile naštevati Rumunijo zoper Avstrijo. Iz Venizelosovih spisov, ki se sedaj objavljajo, pa je jasno razvidno in uradno dognano, da je Rumunija naravnost odklonila poseben angleški načrt, po katerem bi se na Balkanu sestavila državna zveza zoper Avstrijo in Nemčijo. Iz tega se sme vsaj s precejšno gotovostjo sklepati, kako stališče bo Rumunija, za katero se evropske veselile močno pulijo, tudi v bodoče zavzemala. Odpoved Rumunije je naredila prvo črto čez umetni načrt naših sovražnikov, da bi se vsi narodi od najjužnejšega konca Grčije do reke Prut mobilizirali za Rusijo proti Avstriji.

Japan, Kitaj in Amerika.

Japonsko-kitajski spor je še vedno nerešen. Kakor znano, je Japonska stavila Kitajski rok za odgovor na njene pogoje do 15. aprila. Ta rok je že potekel, a javnost še ni zvedela kaj natančnega, kako so Kitajci in Japonci barantali. Značilno pa je, kako ulogo igra Severna Amerika v sedanjem svetovnem sporu. Na eni strani podpira na tihem Anglijo, Francijo in Rusijo zoper Avstrijo in Nemčijo, na drugi strani pa so se Kitajci zaman zanašali na njeno pomoč. Listi namreč poročajo, da je Amerika te dni namignila Kitajski, naj skuša ugoditi japonskim zahtevam. Iz tega je razvidno, da Severna Amerika ali nima dovolj moči, da bi stopila na stran Kitajske, ali pa je svoje naziranje spremenila in Japoncem ne bo nasprotovala. — Japonci so se zadnji čas utaborili tudi v Mehiki. V zalivu Turtul v Kaliforniji na mehiškanskih tleh so izkrcali 4000 vojakov. Pravijo, da so to storili radi tega, ker je japonska vojna ladja „Asama“ obtičala v Turtulu na sipinah in jo je treba čuvati. Japonci so poslali v Turtul še pet drugih vojnih ladij. Novejša poročila pravijo, da nameravajo Japonci napraviti v Turtulu opiralnice za svoje vojne brodoge. Rusija se je sedaj tudi začela vmešavati v kitajsko-japonski spor in je sporazumno z Japonsko zasedla kitajsko mesto Kašgar.

Preganjanje katoličanov v Mehiki.

Odkar je padel mehiškanski predsednik Huerta, ki je po umoru Maderosa začetkom leta 1913 postal mehiškanski predsednik in vedno odkrito izpovedal, da

je zvest katoličan, je za katoliško cerkev napočila doba krutih preganjanj. Katoliški državljani se morajo zopet skrivati po katakombah in njihove duhovne vsje pastirje mečejo valovi revolucije sem in tja. Vstaški generali Karrantza, Villa in Zagata, zlasti pa prva dva, so si postavili kot glavno nalogo to, da popolnoma iztrebijo katoliško cerkev v Mehiki. To nalogo izvršujejo na najbolj surov način. Cerkve ropajo, duhovnike morijo in izganjajo. V bolnišnici v Guadalupe so revolucionarji umorili ne samo duhovnike, ampak tudi veliko ranjencev in bolnikov. V mestu Mehiki je general Villa s svojimi častniki in vojaki po dekliških zavodih uganjal najnesramnejše razuzdanosti. Cerkve je dal izpremeniti v konjske hleve in plesišča. Nesramneži so se oblekli v duhovniški oblačila in se dali fotografirati z javnimi vlačugami ob strani. Sluke so pa nato razširjali kot dokaz za pokvarjenost katoliške duhovščine.

Vprašanja in odgovori.

Skrb za invalide. Vprašanje: Naš fant je zgubil v vojski roko. Kaj naj storimo? Odgovor: Kakor hitro bo fant od vojaštva odpuščen, mu gre državna podpora za invalide. V tem oziru se je treba javiti pri okrajnem glavarstvu, ako bi preskrba ne prišla. Da se fantu preskrbi brezhibna, prvovredna umetna roka, v to svrhu se obrnite s prošnjo na deželno komisijo za ranjene vojake v Gradcu, in sicer vložite prošnjo potom slov. dež. odbornika dr. Verstovška. Ako fanta ne morete več uporabljati doma, prosite v isti prošnji, naj se mu blagovoli preskrbet primerna služba in naj se ga za to službo da izučiti. Čim prej vložite prošnjo za primerno službo, tembolj verjetno je, da jo dobi.

Viničarji in podpora za njih družine. Vprašanje: Sem viničar in sem že od začetka mobilizacije pri vojaštvu. Imam ženo in 5 nepreskrbljenih otrok. Žena je dobivala skrajno podporo, sedaj je podpora naenkrat izostala. Kaj naj storim? Odgovor: Vaša družina mora dobiti podporo. Naj žena takoj vloži potom občine novo prošnjo na okrajno glavarstvo.

Šolski otroci in poljsko delo. Vprašanje: Pri nas še ni prenehala šola, čeravno bi sedaj že otroke potrebovali. Kaj naj storimo? Odgovor: Krajni šolski svet naj vloži prošnjo na okrajni šolski svet, da cela šola ali vsaj višji razredi prenehajo s šolskim poukom. Sicer pa, ako potrebujete šolske otroke za primerna gospodarska dela doma, se vsled zamude ne bodo kaznovali.

Plačevanje davkov se odloži. Vprašanje: Moj mož je pri vojakih. Podpore ne dobim, ker imam precej veliko posestvo, toda sedaj nimam nobenih dohodkov, da bi plačala davke v spomladanskem in poletnem roku. Kaj mi je storiti? Odgovor: Naredite takoj prošnjo na c. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek), da se vam dovoli, ker je mož pri vojakih, plačati letošnje davke še le v jeseni (n. pr. 1. oktobra ali 1. novembra) in da se vam ne zaračunajo zamudne obresti.

Za okrajno glavarstvo Maribor.

Oblastveni odkup žita.

Z odlokom z dne 18. aprila t. l. je naznanilo mariborsko okrajno glavarstvo občinam, da bo po občinah odkupilo ono žito, ki se je izkazalo za dobo do 31. avg. t. l. odvisno pri popisovanju žita in moke v okraju. Žito bo morala občina z vozovi, ki jih sme od posestnikov oblastveno zahtevati, zapeljati k mlinu, ki bo občini imenovan. Ti mlini so dosedaj Ehrlich v Kanži, Seherbaum v Mariboru, Böhm v Framu in Grundner v Poljčanah. Meterski cent pšenice bo plačal mlin po 44 K, rži po 34 K, ječmena 33 K, koruze 30 K in sicer takoj, ko se pripelje in odda žito mlinu. Mlini bodo odkupljeno in zmleto žito spravili v skladišča, iz katerih se bo dobivala moka samo za okraj Maribor. In sicer bodo morali občinski uradi za one družine in ljudi, ki nimajo potrebne zaloge moke in žita, kupiti moko pri enem izmed zgoraj imenovanih mlinov in sicer po 56 K za meterski stot.

Naj nam bo dovoljeno k temu glavarstvenemu odloku, ki posega globoko v gospodarsko-družabno življenje našega ljudstva, dodati te-le želje in misli:

1. Predno se začne oblastveno odkupovati žito po okraju, bi bilo vendar dobro, še enkrat poskusiti, ali se ne da potrebna množina moke dobiti zunaj okraja, n. pr. koruzna moka iz Ogrske. Na vsak način se naj ne začne rekvirirati prej, nego se pokaže potreba, kajti ogniti se je treba vsakega nepotrebnege vznemirjenja ljudstva. Občine okoli Maribora, v katerih se je javilo pomanjkanje, se naj, kakor drugod, priklopijo k Mariboru, ker spadajo v njegovo gospodarsko okrožje. Te občine bi po našem mnenju bile: Studenci, Pobrž, Tezna, Radvanje, Razvanje, Lajtersberg, Krčevina, Sv. Peter, Dragučova, Rošpah, Kamnica.

2. Pri rekviriranju (oblastvenem odkupu) se naj ne postopa ozkosrčno, ampak se naj zadostno ozira na delavske moči (tudi take, ki niso stalno pri hiši), na dvojno seme in na potrebe pri živinoreji. Ako se delavske moči ne vpoštevajo, bodo kmetje morali vsak teden z vozom tudi po 4 do 6 ur daleč po moko za delavce, kar bo pomenjalo tudi veliko zamudo pri obdelovanju zemlje. Vrhutega je itak v cesarskem ukazu

z dne 21. febr. določeno, da se morajo upoštevati delavske moči. Saj se je sedaj celo za Gradec določilo, da so določene množine kruha in moke premajhne in so se dovolile dopolnilne karte. Tembolj je treba, kakor smo že večkrat izvajali, za kmečko ljudstvo večjih količin moke in kruha.

3. Pri mlinih, katerim se dostavlja odkupljeno žito in pri katerih se bo dobivala potem moka za okraj, naj se ugotovi, da bo samo moka iz odkupljenega žita za okraj na razpolago, ne pa druga moka, n. pr. mešana s fižolom ali rižem ali krompirjem itd. Moka iz odkupljenega žita je samo za okraj na razpolago. V veliko pomirjenje bi služilo, ako bi glavarstvo to javno in uradno zatrnilo.

4. Naj se naredi več skladišč moke, ne samo pri omenjenih mlinih, da se oddaljenim občinam prikrajša pot in zmanjša zamuda. Tako bi n. pr. ljudje iz Tinja komaj obhodili en dan pot h Grundnerju v Poljčane. Za begunce se naj, kakor v drugih slovensko-stajerskih krajih, dobiva živež od drugod.

Našemu ljudstvu v okraju pa svetujemo kot nje-govi prijatelji: Ravnajte se po oblastvenih odlokih. Ako se pa vam zdi v njih kaj trdega ali neprilicnega, se ne ustavljajte, ampak naj občina naredi ulogo na glavarstvo, ki se bo gotovo oziralo na natančno določene pravične želje, ali pa se obrnite na naše poslance, ki bodo vsikdar drage volje v vašem smislu posredovali.

Že sedaj nam javlja mariborsko okrajno glavarstvo, da ne bo odkupilo vsega odvisnega žita, ampak samo približno polovico odvisnega žita. To naj služi v pomirjenje našim ljudem.

Dobava moke za okraj je mišljena tako: Ako ti zmanjka moke, pojdi k občinskemu uradu, kjer boš dobil nakaznico, s katero lahko pri mlinu v nakaznici določenem kupiš potrebno moko.

Podpore in preskrba.

Podpore za družine vpoklicanih. Vedno bolj se širi število onih, ki vlagajo prošnje za podporo, ker so domači oblekli vojaško suknjo. Nekateri, ki so bili odbiti, vlagajo prošnje ponovno. Pošel jim je živč, ali pa je treba denarja za najete delavce, in je tedaj nastopila nevarnost za preživljanje družine. Te podpore so v sedanjih hudih časih velika tolažba. Vlada gre ljudstvu na roke in zakona o podporah ne razlaga prestrogo. Tako smejo po novi razlagi dobiti podporo tudi očetem in mačeha ter otroci, katere je vpoklicanec priženil. Nadalje imajo pravico do podpore družine onih, ki so bili svoj čas prestavljeni v nadomestno rezervo, pa so jih potem pritegnili v aktivno službovanje in pa tisti, ki so bili l. 1914 asentirani, pa predčasno vpoklicani, potem tisti, ki so dobili odlog nastopa prezenčne službe čez čas, ko bi bili morali vstopiti v bojno črto in slednjič tudi rodbine prostovoljcev.

Preskrba vojaških vdov in sirot. Izšla je naredba o prispevkih za preskrbo vdov in sirot gazistov in moštva stalne armade (vojne mornarice), deželne brambe in črne vojske, ki so ali pred sovražnikom padli ali pa umrli na ranah vsled vojnih naporov. Vdove po častnikih in gazistih s častniško stopnjo bodo dobile pokojnino z doklado vred po razredih (12) od 1.050 do 8.100 K. Sirota bo dobivala, če je brez očeta, vzgojevalni prispevek po razredih od 525 do 4050 K. Dobivale bodo nadalje vdove po infanteristi letnih 108 K, po frajtarju 144 K, po korporalu 180 K, po četovodji 216 K, po podčastniku 270 do 360 K in po kadetu 450 K. Če so vdove popolnoma dela nezmožne, dobe še letni prispevek 96 K. Za vsakega nepreskrbljenega otroka dobe pri fantih do 16. leta in pri dekletih do 14. leta po 48 K. Za vsako nepreskrbljeno siroto je določenih po 72 K.

Važno za invalide. Superarbitriranim vojakom, ker so invalidi vsled ran, dobljenih na bojnem polju, se izplačuje na leto invalidne pokojnine 72 K in pavšal vsled rane 192 K na leto. Prošnje je vlagati na „Militärinvalidenhaus“ na Dunaju.

Vrednost dobitkov loterije „Slovenske Straže“ 20.000 K. Naberite tudi pri svojih znancih denar za srečke in pošljite takoj denar z naročilom „Slovenski Straži“ v Ljubljano!

Razne novice.

* Vsem cenjenim naročnikom, ki nam dolgujejo še kaj naročnine za naš list, bomo prihodnji teden napravili na ovitke ru-deče križe, da jih opozorimo na plačilo, potem pa bomo list brezpogojno ustavili. Kdor misli, da se mu je zgodila kaka krivica, naj nam to naznani po dopisnici, kjer naj natančno pove, kdaj in koliko je zadnjikrat plačal, da se stvar preiše in pomota odpravi. — „Slovenski Gospodar“ stane na leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naslov: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

* Prejšnji papež Pij X. in sedanja vojna. „Echo de Paris“ prijavlja, kakor čitamo v listih iz Nemčije, zanimive članke o pokojnem papežu in njegovem državnem tajniku. V člankih je povedano, da sta Pij X. in kardinal Merry del Val bila že več let prepričana, da pride do vojne. Ze l. 1912 in 1913 je papež Pij X. skoraj vselej, kadar je bil kardinal Merry del